

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. LI. Romana invaliditatis testamenti. An valeat testamentum infirmi ad favorem medici, seù illud litigantis, ad favorem Judicis, vel Advocati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

lencia cum instituto, absque eo; quod aliquid in contrarium motivaret; Secus autem ubi de dolo, ac seductione, vel saltem, non sinceritate dubitari possit, ut admittunt iidem *Gurtier. & Galganett. ubi supra, Marta d. cons. 79. in fine; idem Peregr. cons. 19. num. 10.* & ceteri relati per *Censul.* ubi supra; ubi plures deducit praesumptiones, & conjecturas doli, ac praesumptionis.

Ad istum autem effectum ponderabam, ut desideranda non sint plenae, & concludentes probationes, doli veri, ac fraudis, vel seductionis positivo, sed quod qualescumque suspensiones sufficerent, quae denotarent voluntatem, non omnino liberam, ac sinceram, ob malam praesumptionem militantis ratione metus saltem reverentialis, ac familiaritatis, cum quo, inexerti adolescentes, induci solent ad faciendum totum id, quod ab eorum curatoribus, vel educatoribus suggeritur. Ideoque magna differentia est inter testamentum conditum ad favorem alterius, in quo dicta ratio non urgeat, & istud, in quo non agebatur de simplici curatore, honorum administrationi deputato, sed etiam de pedagogo, atque educatore, itaque circumstantia videbatur in proposito nimium considerabilis.

Ac etiam quia, si *Castr.* generaliter dicit, ut haec sit res mali exempli, fortius talis iudicanda est in Urbe, ad quam, ex omnibus Europae partibus, ad litteras, bonasque artes addiscendas, confluunt ditissimi pueri, ac adolescentes, qui ferè omnes educantur in dozinis, & collegiis, sub cura huiusmodi pedagogorum, qui cum nimia facilitate, has dispositiones captare valent, cum periculo insidians deinde eorumdem adolescentium vitae, ideoque satis cautè in hoc procedendum esse dicebam.

Non deficiebant autem suspensiones seductionis, ac non liberæ, atque sinceræ voluntatis, declarata à subseque quibus duplicentis, & rancoribus inter eos, cum repetitis conquestibus ante casum, super huiusmodi seductione ad faciendum dictum testamentum, & super cuius revocatione, aliquos Curiales, idem inexpertus adolescens consuluerat; Unde propterea dicebam, quod ubi etiam ejus voluntas, in actu moriendi, coram testibus, ut supra explicata, non sufficeret ad testamentum validum, ac perfectum, quod prioris validi, ac perfecti revocatorium esset (ut probabilius ut supra ego quoque credebam) adhuc tamen, id satis attendi deberet, ad declarandum morientis animum, dictique actus non sinceritatem, ita ut potius, ita applicaretur prior opinio *Castr.* & sequacium quam altera; Potissimè quia iidem *Peregr. Marta, & Casta, & ceteri* pro validitate allegati, principale fundamentum constituunt in perseverante voluntate disponentis usque ad obitum, quæ per acquiescentiam saltem declarata sit, cujus contrarium in presenti concurrebat; Ideoque, spectatis etiam Auctoribus in secunda decisione ponderatis, cum hac distinctione procedentibus, probabilius videbatur in herendum esse prioris opinioni, ob circumstantias facti, cujus potius, & applicationis, praesens questio esse videtur, quam juris, unde propterea, certam regulam generalem non recipit, sed pro singulorum casuum circumstantiis decidenda est; In dubio autem, ac regulariter, pro secunda opinione, ac validitate actus respondendum videtur, ex generali regula, quæ in dubio validitati potius assiluit, ac delicti exclusioni.

Card. de Luca P. 1. de Testam.

ROMANA INVALIDITATIS TESTA- MENTI

PRO

HIACYNTHO ALTOMARE

CUM

FISCO.

Casus disputatus coram Theaurario resolutus pro Fisco.

An valeat testamentum infirmi ad favorem medici, seu illud litigantis, ad favorem Judicis, vel Advocati.

SUMMARIUM.

- F**acti series.
- 1 Prohibitum est medico contrahere cum infirmo, seu etiam aliam dispositionem obtinere.
 - 2 Idem in Advocato, Procuratore, Notario, custode carcerum, & similibus.
 - 3 Declaratur quando hac procedant.
 - 4 Ea qua habetur in contrahibus, non procedunt in ultimis voluntatibus, & de ratione differentiae.
 - 5 De duplici facie medici cum infirmo.
 - 6 De aharatione differentiae inter contractus, & ultimas voluntates.
 - 7 De circumstantiis facientibus cessare dictam prohibitionem.
 - 8 Quomodo iste quaestiones decidi debeant.

DISC. LI.

CUM Jo. Rubertus, carens hærede legitimo, aded, ut sibi ab intestato decedenti, Fiscus tanquam in bonis vacantibus succederet, condidisset testamentum, per schedulam clausam, cum nuncupatione implicita, juxta formulam positam per *Bart.* de qua supra *disc. i. & in aliis*, atque mortuo testatore compertus esset institutus hæres Hiacynthus ejus medicus; Hinc Fiscales prætere coeperunt dicti testamenti invaliditatem, utpote conditi per infirmum ad favorem medici *ad tex. in l. medicus ff. de var. & extraor. crim. gloss. in l. quisquis verbo contractum Cod. de postulan. Gugliel. de Benedic. in cap. Raym. Petrus Pecch. de testam. conjug. & alii relati per Oleam de cess. jur. tit. 3. quest. 11. sub num. 36.* Ac etiam fiscales allegabant *Simones de Olapred. seu Olivos quest. notab. lib. 5. cap. 19. & Charles de Boniques de Expres. sect. 4. de forma testam. n. 34. & tit. 3. sect. 3. n. 43.* quos ego non vidi.

Scribens ego pro Hiacyntho hærede instituto (etiam in sensu veritatis) contrarium verius dicebam; Primò quia etiam in ipsis terminis contractuum de quibus lequitur *lex in d. l. medicus*, ex quo inferitur ad Judices, & Advocatos, ac Procuratores, immò etiam ad Notarios, & custodes carcerum, ac similes, ex deductis per *Gomez. lib. 2. var. cap. 14. in fine Falic. de soc. cap. 8. n. 2. cum seq. & sub rit. de Alien. & Contrah. disc. 41. & 42.* Id procedit, ubi contractus initus est in statu, in quo suspicio concu-

K 2

lionis

De LUCA
De
Testamentis
et cat.
CVI
9

tionis in contrahente eadere valeat; Secus autem ubi hæc suspicio cesset, quia nempe aliam habeat conventionis justam causam, sive quod ex facti circumstantiis constet, hujusmodi suspensionem abesse, cum semper præsumptio cedat veritati, ut advertitur *dicto disc. 41. & 42. de Alien. & contr.* Et in specie chirurgi contrahentis cum infirmo vulnerato super mercede curæ, habetur *apud Afflict. dec. 123. ibique Ursill. in add.*

Cum igitur in hac facti specie, constaret de integritate, ac de composita, & benevola natura medici, ac etiam de nimia benevolentia testatoris erga eum, etiam in statu valetudinis, ita dicta suspicio omnino cessabat; Accedentibus etiam aliis considerationibus, de quibus infra.

Et secundo quia textus prædictus loquitur de contractibus, ideoque non est extendendus ad testamenta & ultimas voluntates *ut per Ias. in l. non dubium num. 2. Cod. de testam. & in l. principalibus num. 2. in fine in octava limitatione ff. si certum petatur ubi etiam Dec. num. 10. Peregr. de jur. fisci lib. 4. tit. 7. num. 13.* Ex ea clara differentie ratione, quod contractus sunt irrevocabiles, ac perneceffe obligatorii; Ultima vero voluntates sunt revocabiles quandoque, ideoque probabile non est, quod si medicus in eo statu infirmum concutere voluisset, contentus esset dispositione revocabili, atque verisimiliter revocanda, postquam convaluisset, dum juxta traditionem de qua *Ursill. ad Afflict. dicta dec. 123.* illa medici facies, quæ infirmo videtur Angeli, postquam convaluit, atque mercedem petit, convertitur in faciem Diaboli.

Et secundo quia, quando infirmus per viam actus inter vivos, favore medici disponit, præsumitur, ut id agat ex calore resultante à desiderio salutis; Ultima autem voluntates ordinantur per eum, qui credit se moriturum, cum validitatem, ac perfectiorem recipiant à morte, ideoque adaptabilis non est ratio dicti rex. *in l. medicus.*

Et tertio quia agebatur de testamento clauso, & sigillato, non aperiendo nisi post mortem, neque medico, vel alteri innotesceret, quid in eo contineretur, ideoque pariter dicta ratio non intrabat; Accedente potissimum dicta circumstantia præcedentis benevolentie, ac familiaritatis de tempore valetudinis, dum potissime agebatur de testatore defuncto legitimis successoribus sanguinis, adeo ut ad impediendam fisci successione, oportere disponere cum extraneo, ex solo motivo amicitie, & benevolentie, ideoque, non ex eo quod amicus reperiatur medicus, idcirco esse debet inferioris conditionis quocumque altero amico, dum ita virtus, quæ causare debet præmium, ac meritum, causaret demeritum, ac odium.

Ideoque advertendam, ut ista quæstio; tam respectu medici, quam aliorum, de quibus supra, utpote facti potius, quam juris, decisionem recipere debeat ex facti qualitate, & circumstantiis, an scilicet istæ suadeant illam fraudem, & concussionem, cujus suspicioni lex innixa est, ut advertitur *dicto disc. 41. & 42. de Alien. & contr.* ac etiam supra *disc. præced.* in proposito testamenti minoris ad favorem curatoris, cum eadem in omnibus ratio esse videatur, istamque dicebam videri genuinam veritatem; Verum his non obstantibus in Tribunali Theaurarii pro fisco judicatum fuit, ac pendent appellatio in Camera, à cujus Tribunali, quatenus causa ulteriorem habeat progressum, contrarium judicandum fore, probabilius credendum, ac sperandum videtur.

ROMANA SUCCESSIONIS

PRO

JOSEPHO

CUM

CÆSARE, ET ALIIS.

Casus decisus per Rotam pro Josepho.

De intestabilitate passiva naturalium tantum, ac de testamento, vel alia ultima voluntate ad eorum favorem facta, vel ab eis legitime descendente; Et quid in Urbe ex ejus Statuto; Et de eodem infra *disc. 74.*

SUMMARIUM.

- 1 **F**acti series.
- 2 Resoluciones cause.
- 3 De Statuto Urbis circa illegitimos.
- 4 Prohibitio testandi cum filio illegitimo, non capit ne potes legitimos ex eo.
- 5 Fallit ubi fiat in fraudem, & quando hac ad se dicatur.
- 6 Potest disponi cum legitimo.
- 7 An procedat ubi ista est, cum clausula, sine præjudicio.
- 8 Quod ita qualificata sit vera legitimatio.
- 9 De operatione dictæ clausule.
- 10 Fraus, de qua num. 5. non præsumitur.
- 11 Pater non habet usum fructum in bonis adventitiis, habentibus vinculum fideicommissi.
- 12 Observatur æquivocum circa dictam fraudem.
- 13 De ratione militante in dispositione cum fideicommissio.
- 14 De Statuto 144. Urbis ut non capiat actus inter vivos.
- 15 Donatio cum fideicommissio, vel primogenitura non subjacet solemnitatibus.
- 16 Actus jurati non cadunt sub statuto.
- 17 Convenit masculis non autem feminis legitimis.
- 18 Non comprehendit dispositiones, quæ fiant cum nepotibus ex filio.
- 19 An comprehendat testatores forenses, & quid si sint incolæ Urbis.
- 20 Non suffragatur conjunctis forensibus.
- 21 Interdictum quorum bonorum non competit contra testamentarium quamvis testamentum prætendatur invalidum.

DISC. LII.

Claudius Mediolanensis, in Urbe negotiator, ex muliere aliâ honesta, & uxorata, quæ amoris gratia secum conversationem habuerat, (& quam viro defuncto uxorem duxit,) filium suscepit Josephum, ad ejus instantiam legitimatum à Collegio scriptorum Archivi, stante quod ob impedimentum status conjugalis mulieris, illa per subsequens matrimonium non intrabat; Illique sic legitimito, quæ ejus filiis, & descendentebus in infinitum, cum ordine primogenitura, donavit